BIULETYN

WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Nr 5/2022, ISSN 1643-899X, Publikacja bezpłatna

WARMIŃSKO MAZURSKA IZBA ROLNICZA

Informacje teleadresowe:

Biuro WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej, ul. Towarowa 1, 10416 Olsztyn, tel./fax 89 534 05 67, email: wmirol@wmirol.org.pl; www.wmirol.org.pl; https://www.facebook.com/WMIROL

Biuro Izby w Olsztynie pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30–15.30.

Biura Terenowe Izby:

Bartoszyce
ul. Kętrzyńska 45 A, 11200 Bartoszyce, tel. 89 762 02 55, bartoszyce@wmirol.org.pl

Elbląg
ul. Grunwaldzka 2, 82300 Elbląg, tel./fax 55 236 77 02, elblag@wmirol.org.pl

Giżycko
ul. Przemysłowa 2, 11500 Giżycko, tel./fax 87 428 14 94, gizycko@wmirol.org.pl

Nowe Miasto Lubawskie
ul. Grunwaldzka 3, 13300 Nowe Miasto Lubawskie, tel. 56 474 49 11, nowemiasto@wmirol.org.pl

Olecko
al. Zwycięstwa 10, 19400 Olecko, tel./fax 87 520 10 60, olecko@wmirol.org.pl

Szczytno
ul. Lipperta 10, 12100 Szczytno, tel./fax 89 624 01 49, szczytno@wmirol.org.pl

W biurze Izby w poniedziałki w godzinach 10.30–15.30 oraz w czwartki w godzinach 9.00–14.00 dyżurują radcy prawni. Zainteresowani rolnicy mogą uzyskać bezpłatną pomoc prawną po wcześniejszym, telefonicznym uzgodnieniu terminu. Na spotkanie należy przywieźć wszelkie dokumenty dotyczące danej sprawy.

Zarząd WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej:

Romuald Tański – prezes
Marek Kuźniewski – wiceprezes
Piotr Miecznikowski – członek zarządu
Robert Nowacki – członek zarządu
Jerzy Salitra – członek zarządu
Mirosław Borowski – delegat do KRIR

Biuletyn WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej przygotowuje zespół pracowników Izby pod redakcją Anny NaumczykSzałaj.

ISSN 1643899X

POSIEDZENIE KOMISJI REWIZYJNEJ

16 maja 2022 r., w siedzibie WMIR w Olsztynie, odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej, podczas którego Komisja oceniła pracę Zarządu WMIR z ostatniego roku działalności. Zapoznano się ze sprawozdaniem finansowym WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej za 2021 r., wraz z wykonaniem budżetu WMIR za ten sam rok. Na podstawie analizy dokumentów oraz informacji przedstawionych przez Główną Księgową, podjęto także prace nad opracowaniem wniosku w sprawie absolutorium dla Zarządu WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej za rok 2021. Członkowie Komisji wysłuchali także informacji o wykonaniu budżetu WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej za okres od stycznia do kwietnia 2022 roku, włącznie z proponowaną korektą budżetu na rok bieżący. ■

POSIEDZENIE KOMISJI BUDŻETOWEJ

23 maja 2022 r., w biurze WMIR w Olsztynie, odbyło się posiedzenie Komisji Budżetowej WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej, podczas którego Komisja zapoznała się ze sprawozdaniem finansowym WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej za rok 2021 oraz wykonaniem budżetu WMIR, także za ubiegły rok. Członkowie Komisji wysłuchali również informacji o wykonaniu budżetu WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej za okres od stycznia do kwietnia tego roku, wraz z proponowaną korektą budżetu na 2022 rok. Następnie Komisja wyraziła pozytywną opinię w sprawie planowanej korekty. ■

POSIEDZENIA ZARZĄDU WMIR

Zarząd WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej w okresie 1 do 31 maja 2022 r. obradował na dwóch posiedzeniach. Zarząd zajmował się następującymi sprawami:

1. realizacją wniosków z Rad Powiatowych WMIR;
2. opiniowaniem aktów prawnych otrzymywanych z Krajowej Rady Izb Rolniczych;
3. opiniowaniem nieruchomości rolnych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
4. opiniowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
5. opiniowaniem komorniczym;
6. bieżącym monitorowaniem realizacji budżetu Izby.

Podczas posiedzenia 5 maja 2022 r. przystąpiono, wspólnie z Krajową Radą Izb Rolniczych, do organizacji

wypoczynku letniego dla dzieci rolników oraz omówiono organizację X Walnego Zgromadzenia WMIR.

20 maja 2022 r. odbyło się wspólne posiedzenie Zarządu WMIR z przewodniczącymi Rad Powiatowych WMIR i Komisji. Podczas posiedzenia omówiono następujące tematy:

- działania podejmowane w związku z wystąpieniem ognisk afrykańskiego pomoru świń oraz ptasiej grypy na terenie województwa warmińskomazurskiego;
- obecny stan obsługi wniosków i wykorzystania środków na działania w ramach PROW 2014–2020 oraz obsługi wniosków obszarowych i płatności realizowanych przez ARiMR;
- aktualne działania podejmowane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w zakresie obrotu ziemią oraz sytuację na rynkach rolnych;
- aktualne działania Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie.

Ponadto, podczas posiedzenia:

- podjęto uchwałę w sprawie podpisania umów na realizację zadań z Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego „Polska wieprzowina – lubię to!" oraz z Funduszu Promocji Mięsa Wołowego „Polska wołowina lubię to!";
- podjęto uchwałę w sprawie złożenia wniosku do Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie o udzielenie bezzwrotnej pomocy finansowej na przedsięwzięcia określone w art. 24 ust. 12 pkt. 2 i 4 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Członkowie Zarządu WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej uczestniczyli w posiedzeniach Rad Powiatowych WMIR oraz reagowali na wszelkie sprawy zgłaszane przez rolników.

- 3 maja pan Piotr Miecznikowski – Członek Zarządu WMIR wziął udział w Wojewódzkich Obchodach Święta Narodowego Trzeciego Maja w Olsztynie.
- 10 i 11 maja pan Romuald Tański – Prezes WMIR, pan Robert Nowacki – Członek Zarządu WMIR, pan Jerzy Salitra – Członek Zarządu WMIR, pan Bartłomiej Lewalski – Przewodniczący Rady Powiatowej WMIR w powiecie działdowskim oraz pani Jolanta Mackiewicz – Dyrektor Biura WMIR uczestniczyli w Kongresie Izb Rolniczych pt. „Izby Rolnicze o przyszłości polskiego sektora żywnościowego w świetle zawirowań na rynkach rolnych", który odbył się w Spale.
- 12 maja pan Marek Kuźniewski – Wiceprezes WMIR wziął udział w uroczystości obchodu Jubileuszu 25lecia KujawskoPomorskiej Izby Rolniczej, który odbył się w Toruniu.
- 16 maja pan Romuald Tański – Prezes WMIR uczestniczył w posiedzeniu Komisji Rewizyjnej WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej w Olsztynie.
- 17 maja pan Marek Kuźniewski – Wiceprezes WMIR oraz pani Jolanta Mackiewicz – Dyrektor Biura uczestniczyli w uroczystościach jubileuszowych 25lecia Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w Nowej Słupi.
- 19 maja pan Piotr Miecznikowski – Członek Zarządu WMIR wziął udział w IV spotkaniu Komisji do spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie w Gospodarstwie Rolnym Małgorzaty i Marka Borkowskich we wsi Kocioł Duży koło Pisza.
- 19 maja pan Marek Kuźniewski – Wiceprezes WMIR uczestniczył w Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy w Olsztynie.
- 23 maja pan Jerzy Salitra – Członek Zarządu WMIR uczestniczył w posiedzeniu Komisji Budżetowej w Olsztynie.
- 23 maja pan Piotr Miecznikowski – Członek Zarządu WMIR wziął udział w spotkaniu Zespołu ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r. w województwie warmińskomazurskim, które odbyło się w Olsztynie. Podczas spotkania omówiono zakres zadań i harmonogram prac związanych z weryfikacją i aktualizacją diagnozy rozwoju obszarów wiejskich sektora rolnospożywczego dla województwa warmińskomazurskiego, a także rekomendacje zespołu w zakresie układu celów, kierunków interwencji, wymiaru terytorialnego SZRWRiR 2030 („Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030") oraz opiniowanie założeń wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków UE od 2022 r.
- 23 i 24 maja pan Romuald Tański – Prezes WMIR oraz pan Marek Kuźniewski – Wiceprezes WMIR uczestniczyli w konferencji z okazji jubileuszu 30lecia działalności Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW" w Warszawie.
- 25 maja pan Romuald Tański – Prezes WMIR oraz pani Jolanta Mackiewicz – Dyrektor Biura WMIR uczestniczyli w spotkaniu z panem Grzegorzem Kierozalskim – Dyrektorem Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Olsztynie.

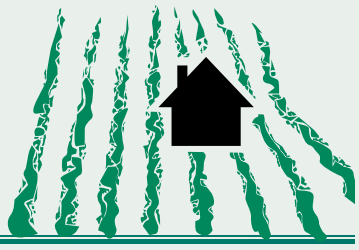

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH

– 23 maja br. w Dubeninkach odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej w powiecie gołdapskim. W posiedzeniu, poza członkami Rady Powiatowej WMIR, udział wzięli: pan Arkadiusz Szymaniak – przedstawiciel PIW Gołdap, pan Ryszard Zieliński – Wójt Gminy Dubeninki, pan Marcin Wiszniewski – kierownik PT KRUS w Olecku, pani Emilia Zajączkowska – kierownik ZD Gołdap, pan Adam Jabłoński – przedstawiciel BP ARiMR w Gołdapi. Jako pierwszy głos zabrał przedstawiciel PIW Gołdap – pan Arkadiusz Szymaniak, który omówił sytuację epizootyczną na terenie powiatu gołdapskiego. W roku 2021 zanotowano znacznie mniej przypadków ptasiej grypy wśród dzikiego ptactwa niż w latach ubiegłych. Dodatkowo nie wystąpiło ani jedno ognisko tej choroby w gospodarstwach utrzymujących drób. W przypadku ASF sytuacja również jest stosunkowo stabilna, jednak liczba gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną w powiecie wciąż spada. Pan Adam Jabłoński – przedstawiciel BP ARiMR w Gołdapi omówił stan realizacji wniosków o płatności bezpośrednie, ekologiczne i rolnośrodowiskowoklimatyczne za rok ubiegły. Przybliżył również bieżące działania Biura Powiatowego, a także harmonogram naborów wniosków w ramach PROW. Pani Emilia Zajączkowska – kierownik ZD w Gołdapi omówiła z kolei bieżące działania Zespołu, które skupiają się na pomocy rolnikom w przygotowaniu wniosków o płatności bezpośrednie oraz inne w ramach PROW. Dodała, iż po zakończeniu kampanii wnioskowej, działania ZD skupią się bardziej na działalności edukacyjnej, a 20 czerwca br. odbędzie się druga edycja Powiatowych Dni Pola, na które zaprosiła uczestników spotkania. Następnie pan Marcin Wiszniewski – kierownik PT KRUS w Olecku poinformował o zmianach w wysokości opłacanych składek oraz podwyżkach wypłacanych świadczeń. Przypomniał również o możliwości korzystania z zakładów rehabilitacji rolniczej KRUS. Zebrani dyskutowali także o szkodach wyrządzanych przez wilka szarego, który w gminie Dubeninki jest bardzo dużym problemem. W dalszym ciągu niezadowolenie wśród członków Rady budzi nieuregulowanie prawne szkód wyrządzanych przez żurawie. Innym omawianym tematem był także problem z szacowaniem suszy rolniczej za pomocą aplikacji, której sprawność budzi wiele wątpliwości.

– 23 maja br. w Węgorzewie odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej w powiecie węgorzewskim. W spotkaniu, oprócz Członków Rady WMIR, udział wzięli: pani Marzenna Supranowicz – Starosta Powiatu Węgorzewskiego, pan Józef Markowski – Wójt Gminy Budry, pan Grzegorz Torebko – Dyrektor PGE Dystrybucja SA Oddział Białystok Region Energetyczny Ełk, pan Tomasz Sztabiński – Naczelnik ARiMR BP Węgorzewo, pan Jarosław Melnik – Prezes OSP Harsz oraz przedstawiciele kół łowieckich „Mazury" i „Cyranka". Podczas obrad omówiona została aktualna sytuacja w rolnictwie. Poruszone zostały następujące tematy: zasady współpracy instalacji fotowoltaicznych z siecią elektroenergetyczną, stan przyjętych wniosków o dopłaty bezpośrednie za rok 2022, stan realizacji planów łowieckich. Pan Grzegorz Torebko – Dyrektor PGE Dystrybucja SA Oddział Białystok Region Energetyczny Ełk przedstawił współpracę inwerterów fotowoltaicznych z siecią elektroenergetyczną, omówił definicje prosumenta i wytwórcy, zdefiniowanych w ustawie, wyjaśnił zasadę działania zabezpieczeń inwerterów przed zwiększeniem napięcia powyżej dopuszczalnego w ustawie, tj. 253 V, zwrócił uwagę, że ze względu na znaczne odległości odbiorców od stacji transformatorowych, napięcie na stacjach transformatorowych jest podnoszone, aby zapewnić prawidłowe parametry energii elektrycznej na końcu linii, do których PGE zobowiązuje ustawa. Podkreślił także, że użytkownicy instalacji fotowoltaicznych powinni zapewnić odbiór energii elektrycznej w fazie największej produkcji energii z paneli fotowoltaicznych. Następnie pani Marzenna Supranowicz – Starosta Powiatu Węgorzewskiego omówiła zakres inwestycji w powiecie węgorzewskim, pan Tomasz Sztabiński – Naczelnik ARiMR BP Węgorzewo poinformował o stanie przy-

jętych wniosków o dopłaty bezpośrednie i nawozowe na rok 2022, natomiast pan Norbert Bejnarowicz – Prezes Koła Łowieckiego „Mazury" przedstawił stan zwierzyny łownej. Zaznaczył, że populacja łosia i wilka znacznie wzrosła. Na koniec pan Robert Nowacki – Przewodniczący Rady Powiatowej WMIR w powiecie węgorzewskim – wręczył Prezesowi OSP Harsz, Jarosławowi Melnikowi, podkrzesywarkę, sfinansowaną w ramach środków przewidzianych na działania prewencyjne z nadwyżki finansowej za 2020 r. Związku Wzajemności Członkowskiej „Zagroda", powołanego przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW" i WarmińskoMazurską Izbę Rolniczą.

– 24 maja br. w Olsztynie odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej WMIR w powiecie olsztyńskim. Podczas posiedzenia pani Bogusława PopielarzBorko – Kierownik Biura Powiatowego ARiMR w Olsztynie przedstawiła bieżące informacje na temat kampanii wnioskowej oraz naborów trwających i planowanych przez ARiMR. Pani Anna Biegańska z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Olsztynie poinformowała z kolei o bieżącej sytuacji epizootycznej w związku z nadal aktywnym w województwie wirusem ASF oraz zagrożeniem wystąpienia ptasiej grypy. Podczas spotkania rolnicy rozmawiali także z przedstawicielami kół łowieckich, gospodarujących na terenie powiatu, na temat prowadzonej gospodarki łowieckiej i szacowaniu szkód. Szczególnym tematem omawianym podczas spotkania było jednak występowanie i zwalczanie barszczu Sosnowskiego w powiecie olsztyńskim. Najwięcej stanowisk tej rośliny jest w gminach Kolno, Jeziorany, Dobre Miasto oraz w okolicach Olsztyna. Pani Mariola OsińskaZduniuk – Zastępca Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie poinformowała zebranych, że barszcz Sosnowskiego jest jednym z dwóch gatunków barszczy kaukaskich występujących w Polsce. Gatunek ten stwarza duże zagrożenie dla ludzi, ponieważ kontakt z nim prowadzi do oparzeń wszystkich stopni, a nawet martwicy skóry. Natomiast wdychanie oparów olejków eterycznych barszczu powoduje zaburzenia równowagi, mdłości, a w skrajnych przypadkach halucynacje i utratę świadomości. Niestety ta bardzo inwazyjna roślina może wytworzyć od 30 do 60 tysięcy nasion rocznie z jednego osobnika. Może też dorastać do 5 metrów wysokości. Szkodliwość barszczu jest na tyle poważna, że został on umieszczony w wykazie gatunków obcych, stwarzających zagrożenie w państwach Unii Europejskiej. Ze względu na niesione przez tę roślinę niebezpieczeństwo, istnieje konieczność jej zwalczania, co nie jest jednak łatwe, ani tanie. Usunięcie lub zniszczenie barszczu Sosnowskiego może trwać od roku, w przypadku wystąpienia niewielkiej ilości tej rośliny, do nawet 7 lat, w przypadku większego jej skupiska. Za zwalczanie barszczu Sosnowskiego odpowiedzialny jest właściciel gruntu, na którym on występuje, natomiast organizacje i samorządy terytorialne mogą ubiegać się o dofinansowanie zwalczania tego gatunku z NFOŚ. Wszelkie niezbędne informacje, dotyczące barszczu i metod jego zwalczania, można znaleźć na stronach internetowych GDOŚ pod adresem: www.projekty.gdos.gov.pl/igoheracleumsosnowskyi lub na stronie www.barszcz.edu.pl. Na zakończenie spotkania pani Anna Fatyga – Kierownik PZDR nr 4 Zespołu Doradców w Olsztynie przedstawiła informacje na temat działalności WarmińskoMazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Spotkania

- 12 maja w Kaliszkach k. Białej Piskiej odbyło się spotkanie rolników z radcą prawnym WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej. Podczas spotkania omawiano warunki umów kontraktacyjnych na odbiór mleka w świetle przepisów Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (tzw. ustawa o przewadze kontraktowej). Radca prawny WMIR poinformował zebranych m.in. o tym, jakich zapisów nie powinna zawierać umowa kontraktacyjna, tak aby rolnik mógł bezpiecznie sprzedawać surowiec.
- 27 maja pan Roman Puchalski – Przewodniczący Rady Powiatowej WMIR w powiecie elbląskim wziął udział w uroczystości obchodów Powiatowego Dnia Działacza Kultury w Jegłowniku.

Wystąpienia WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej

- 6 maja Zarząd WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej skierował pismo do pana Waldemara Humięckiego – Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z prośbą o weryfikację wieloletnich umów dzierżawy na grunty rolne w zakresie prawidłowego ich wykorzystywania. Zwrócono uwagę, że obecna sytuacja geopolityczna wymusza zarówno na państwie, jak i producentach rolnych zachowanie bezpieczeństwa żywnościowego obywateli na jak najwyższym poziomie. Służyć ma temu prawidłowe wykorzystanie gruntów prywatnych oraz gruntów będących w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, jako instytucja zarządzająca Zasobem WRSP, dysponuje nieruchomościami rolnymi, przeznaczając je do dzierżawy lub sprzedaży.
- 6 maja Zarząd WMIR skierował pismo do Krajowej Rady Izb Rolniczych z komentarzami do projektu zmieniającego ustawę o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz inne ustawy, w tym ustawę o kształtowaniu ustroju rolnego. Zgłoszono liczne uwagi i przedstawiono rozwiązania nie przewidziane w projekcie:
  - nie stosowanie podstawy wyłączenia nieruchomości rolnych, określonych w studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy na cele niezwiązane z kierunkami i zasadami kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
  - pozostawienie gruntów dotychczas wykorzystywanych rolniczo na ten cel, a nie bezprzetargowe udostępnianie tych gruntów pod budowę instalacji do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
  - przekazywanie i zamieszczanie w formie elektronicznej, w siedzibie właściwej miejscowo izby rolniczej, wykazów oraz ogłoszeń KOWR o nieruchomościach rolnych;
  - pozytywnie oceniono propozycję możliwości wykupu przez KOWR, na wniosek dłużnika wobec KOWR, nieruchomości rolnej oraz późniejsze wydzierżawienie mu tego gruntu bez przetargu;
  - zwiększenie liczby przetargów ograniczonych, skierowanych do rolników w trybie ofert pisemnych;
  - ponowne, bardziej szczegółowe przygotowanie propozycji wyłączenia przez dzierżawcę części gruntów dzierżawionych z KOWR na rzecz osoby bliskiej;
  - zamieniono wyłączenia spod działania nieruchomości rolnych o powierzchni mniejszej niż 0,3 ha na grunty, w których powierzchnia użytków rolnych jest mniejsza niż 0,3 ha – w praktyce oznacza to, że nieruchomości o większej powierzchni całościowej, a o charakterze mieszanym, będą wyłączone z zakresu stosowania ustawy;
  - rozszerzono katalog osób bliskich o rodziców małżonka, ojczyma i macochę – WMIR zaproponowała rozszerzenie katalogu osób bliskich do rodzeństwa małżonka oraz dzieci rodzeństwa małżonka;
  - zaproponowano liberalizację wymogów kwalifikacji rolniczych – zniesiono dualizm posiadania jednocześnie wykształcenia rolniczego i obowiązku stażu w gospodarstwie;
  - zaproponowano ustalenie 5letniego okresu zakazu udziału w przetargach tych osób, które z różnych powodów były bezumownymi użytkownikami;
  - WMIR zaproponowała, by w dokumentacji dotyczącej produkcji w toku na danej nieruchomości rolnej był obowiązek wpisywania osoby dokonującej / podmiotu dokonującego zasiew na gruncie i by te osoby z mocy ustawy stawały się stroną w postępowaniu.
- 26 maja Zarząd WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej, na wniosek rolników z powiatu ostródzkiego, wystąpił do Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii o zniesienie obszaru zagrożenia III ASF z powiatu ostródzkiego.
- W maju Zarząd WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej wydał dziewięć informacji dla komorników sądowych w sprawie zajętego mienia. Dotyczyły one dłużników, którzy nie byli rolnikami, a zajęte mienie było poniżej 1 ha.

Powiatowe eliminacje olimpiady wiedzy rolniczej, ochrony środowiska i przepisów BHP w rolnictwie

W maju, na terenie województwa warmińskomazurskiego, odbywały się powiatowe eliminacje Olimpiady Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i Przepisów BHP w Rolnictwie. Głównym organizatorem konkursu był WarmińskoMazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, a WMIR włączyła się w organizację tego przedsięwzięcia. Celem, który przyświecał wydarzeniu, było przede wszystkim upowszechnianie wiedzy, postępu rolniczego, idei ustawicznego kształcenia i doskonalenia się młodych rolników oraz propagowanie bezpiecznej pracy na wsi i ochrony środowiska naturalnego.

16 maja 2022 r. w Lubawie odbyły się eliminacje Olimpiady dla uczestników z powiatu iławskiego. W wydarzeniu wziął również udział pan Wiesław Musiał – Przewodniczący Rady Powiatowej WMIR w powiecie iławskim. W tym roku laureatami konkursu na szczeblu powiatowym zostali: Damian Licznerski (I miejsce), Jakub Lewalski (II miejsce), Marek Jarząbek (III miejsce). Należy podkreślić, że uczestnicy eliminacji wykazali się ogromną wiedzą w zakresie rolnictwa.

24 maja 2022 r. w Działdowie miały miejsce eliminacje Olimpiady dla uczestników z powiatu działdowskiego. Samorząd rolniczy reprezentował pan Marcin Sarnowski – Delegat do Walnego Zgromadzenia WMIR. Laureatami konkursu na szczeblu powiatowym zostali: Przemysław Łożyński (I miejsce), Marcin Konicz (II miejsce), Patryk Szulwic (III miejsce).

Z kolei eliminacje uczestników Olimpiady z powiatu nowomiejskiego odbyły się 27 maja 2022 r. w Kurzętniku. W wydarzeniu wziął udział pan Jan Rochewicz – Przewodniczący Rady Powiatowej WMIR w powiecie nowomiejskim. Laureatami konkursu na szczeblu powiatowym zostali: Marcin Junkier (I miejsce), Andrzej Wąsikowski (II miejsce), Wojciech Jarzembowski (III miejsce).

Odpowiedź Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na wniosek Podkarpackiej Izby Rolniczej, o rozważenie zmiany przepisów w zakresie umożliwienia uboju świń na zasadach uboju na własne potrzeby, w celu pozyskania mięsa do produkcji żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, iż przepisy prawa Unii Europejskiej[1], tak jak wskazała w piśmie Podkarpacka Izba Rolnicza, stanowią, że ubój zwierząt gospodarskich kopytnych, w tym świń, przeprowadzany w celu wprowadzenia na rynek pozyskanego mięsa, powinien odbywać się, co do zasady, w zatwierdzonej rzeźni. Wymóg ten obowiązuje także w odniesieniu do mięsa wprowadzanego na rynek w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD), który jest formą handlu detalicznego.

W przypadku świń odstępstwa od wymogu uboju zwierząt w rzeźni dotyczą wyłącznie uboju z konieczności, przeprowadzanego np. w gospodarstwie lub na pastwisku, w sytuacji, gdy zdrowe zwierzę miało wypadek uniemożliwiający jego transport do rzeźni.

Mięso pozyskane z takiego uboju, jeżeli zostało ocenione jako zdatne do spożycia przez ludzi przez urzędowego lekarza weterynarii w rzeźni, może być wprowadzane na rynek, m.in. w ramach RHD. Pewnego rodzaju odstępstwem od tego wymogu jest możliwość uboju zwierząt agresywnych (stanowiących zagrożenie dla osób obsługujących), w tym świń, w miejscu ich pochodzenia, pod pewnymi, ściśle określonymi warunkami i przy wykorzystaniu specjalnych jednostek przewoźnych, zintegrowanych z rzeźnią stacjonarną.

Wymogi z zakresu bezpieczeństwa żywności, dotyczące uboju zwierząt w rzeźni, ustalone na poziomie UE, mają na celu przede wszystkim zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia konsumentów, a także m.in. umożliwienie wolnego handlu mięsem pozyskanym z ubitych zwierząt (oraz żywności wyprodukowanej z tego mięsa) na terenie UE, zapewnienie dobrostanu zwierząt podczas uboju oraz zapobieganie występowaniu lub rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt. Jakiekolwiek odstępstwa od tego wymogu, aby mogły być wprowadzone, musiałyby najpierw zostać uznane za zasadne przez pozostałe państwa członkowskie UE (w tym zawierać przesłanki uzasadniające potrzebę ich wprowadzenia), a następnie zaakceptowane przez organy UE, tj. Parlament Europejski, Radę UE oraz Komisję Europejską.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że w przepisach UE z zakresu bezpieczeństwa żywności przewidziano możliwość zastosowania przez państwa członkowskie UE pewnego rodzaju odstępstw w odniesieniu do rzeźni, tj. krajowych środków dostosowujących. Takiego rodzaju środki zostały wdrożone w polskim porządku prawnym w odniesieniu do rzeźni o małej zdolności produkcyjnej[2] oraz rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, ale położonych na terenie gospodarstw, tzw. rzeźni rolniczych[3]. Dla takich zakładów określono w prawie krajowym mniej rygorystyczne wymogi w zakresie konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia zakładów w porównaniu z wymogami unijnymi, mającymi zastosowanie do rzeźni prowadzących ubój na dużą skalę.

Na szczególną uwagę zasługują przepisy krajowe[3], wdrażające krajowe środki dostosowujące dla rzeźni rolniczych, które weszły w życie w 2020 r. Na podstawie tych przepisów rzeźnie rolnicze mogą korzystać z wielu uproszczeń strukturalnych, w tym mogą się składać nawet z jednego pomieszczenia. Mogą być w nich ubijane zwierzęta należące do rolnika prowadzącego daną rzeźnię oraz zwierzęta należące do innych rolników z tego samego powiatu lub z powiatów sąsiednich. Można w nich również dokonywać, pod pewnymi warunkami, rozbioru mięsa. Rolnicy, prowadzący rzeźnie rolnicze, mogą zbywać pozyskane w nich mięso innym podmiotom lub zakładom – bez ograniczeń obszarowych, a także wprowadzać je na rynek lub wykorzystać do produkcji żywności w ramach różnych form działalności, w tym w ramach RHD.

Podsumowując, postulowana przez Podkarpacką Izbę Rolniczą zmiana przepisów nie może zostać zrealizowana poprzez zmianę przepisów krajowych dotyczących RHD, lecz wymagałaby zmiany przepisów prawa UE, a co za tym idzie uzyskać poparcie innych państw członkowskich UE i organów UE, co nie jest aktualnie przewidywane. Ponadto rolnicy, zainteresowani prowadzeniem uboju świń w gospodarstwie w celu wprowadzenia na rynek pozyskanego mięsa, np. w ramach RHD, mogą rozważyć założenie własnej rzeźni, np. rzeźni rolniczej, i tym samym skorzystać z wdrożonych w przepisach krajowych uproszczeń w zakresie wymogów strukturalnych. ■

Podstawa prawna:

[1]Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14).
[2]Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej (Dz. U. z 2020r. poz. 1287).
[3]Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020r. poz. 56).

WarmińskoMazurski Związek Hodowców Bydła Mlecznego

www.facebook.com/wmzhbm

Technologie zbioru i konserwacji kiszonek z traw i roślin motylkowatych.

Kiszonki z traw, roślin motylkowych i mieszanek tych gatunków stanowią ważny punkt w preliminarzu pasz każdego gospodarstwa utrzymującego bydło mleczne, dlatego w produkcji kiszonek z trwałych użytków zielonych i upraw polowych obserwowany jest olbrzymi postęp technologiczny. W niniejszym artykule chciałbym przeprowadzić Państwa przez proces zbioru i konserwacji, przedstawić, jakie maszyny pomagają w poszczególnych jego etapach i krótko je scharakteryzować.
W obecnej dobie możemy wybierać z wielu koncepcji. Pamiętajmy jednak, że każdą musimy dopasować do możliwości własnego gospodarstwa, a w szczególności do areału, jakim dysponujemy oraz sposobu organizacji pracy.

ETAP 1 – KOSZENIE

Fundamentem w procesie zakiszania traw i roślin motylkowych jest etap ich koszenia. Kluczowym jest tutaj wybór odpowiedniego terminu zbioru (początek kłoszenia w przypadku traw, faza pączkowania jeśli chodzi o lucernę czy koniczynę). Roślina zebrana w optymalnej fazie, zaoferuje nam zadowalającą ilość oraz jakość białka roślinnego i pozbawiona będzie niepotrzebnego balastu, czyli włókna. Równie ważnym w procesie koszenia jest typ wykorzystywanej kosiarki. Na rynku dostępne są trzy rodzaje:

- ***Kosiarki rotacyjne*** *– mechanizm oparty na bębnach obracających się wokół własnej osi, na których osadzone są noże tnące. Kiedyś bardzo popularne, obecnie wypierane przez inne modele, głównie ze względu na szerokość cięcia, bardzo rzadko przekraczającą 2 metry. Wyróżniają się prostą i wytrzymałą konstrukcją*

oraz szybką wymianą zużytych elementów tnących, ale do jej wad należą wspomniana szerokość robocza, spora masa i dość duże zapotrzebowanie na moc.

- ***Kosiarki dyskowe** – obecnie najpopularniejsze. Przyrządem tnącym są w nich dyski osadzone na jednolitej listwie tnącej. Dzięki takiej konstrukcji, szerokości robocze pojedynczych maszyn mogą sięgać nawet 4 metry. Plusem ich stosowania jest waga, bo są relatywnie lekkie i mają mniejsze zapotrzebowanie na moc w przeliczeniu na szerokość roboczą. Występują modele zawieszane na przednim TUZ ciągnika, dlatego można konfigurować zestawy maszyn, które potrafią osiągnąć nawet ponad 9 metrów szerokości roboczej. Do tego częstym ich wyposażeniem dodatkowym są kondycjonery pokosu albo ich zgniatacze. Dzięki wstępnej obróbce materiału (zgniatanie bądź łamanie łodyg), znacznie skracają proces podsuszania roślin i ograniczają liczbę potrzebnych zabiegów agrotechnicznych, oszczędzając nasz czas i ograniczając koszty.*
- ***Kosiarki pokosowe** (potocznie „pokosówki") – maszyny samojezdne, z przyrządami tnącymi o dużych szerokościach. Do ich głównych zalet należą wysoka wydajności i szerokie pokosy, które poddane kondycjonowaniu, niejednokrotnie nie wymagają dodatkowych zabiegów przy odpowiedniej aurze. Jednak duża szerokość przyrządu tnącego sprawia, że sprzęt ten kiepsko radzi sobie z kopiowaniem terenu, dlatego najczęściej używa się go w uprawie polowej, gdzie powierzchnia zasiewu jest wyrównana, czego nie zawsze można stwierdzić o trwałych użytkach zielonych. Najczęściej są to maszyny funkcjonujące w firmach świadczących usługi rolnicze.*

Na tym etapie warto wspomnieć o odpowiednim wyregulowaniu maszyny. Zalecana obecnie, przez grupę doradców żywieniowych, wysokość cięcia dla traw i lucerny mieści się w przedziale 6–8 cm. Rośliny cięte na tej wysokości od gruntu szybciej się regenerują i wyrastają w kolejny pokos. Minimalizujemy również możliwość zanieczyszczenia materiału zakiszanego ziemią, a wraz z nią szkodliwymi bakteriami, np. z rodzaju *Clostridia*, które mogą zaburzyć nam przebieg i jakość procesów fermentacyjnych.

ETAP 2 – PRZETRZĄSANIE I ZGRABIANIE

Kolejnymi etapami, w zależności oczywiście od wilgotności materiału czy warunków pogodowych, są **przetrząsanie i zgrabianie w pokosy gotowe do zbioru.** Do przetrząsania używa się najczęściej przetrząsarek wirnikowych. Różnią się one liczbą elementów roboczych, w zależności od szerokości roboczej. Ich zasada działania jest generalnie wspólna dla wszystkich typów i rodzajów. Osadzone na wirnikach elementy robocze przerzucają materiał, powodując jego łamanie i rozrzucenie w cienką warstwę na całym polu, w celu szybszego oddawania wilgoci. Na tym etapie należy pamiętać o odpowiedniej wysokości pracy maszyny, by zęby przetrząsacza unosiły materiał, nie zahaczając przy okazji o glebę, bowiem zachowamy wtedy czystość zielonki. Zabieg roztrząsania zwykle stosuje się przy pierwszym pokosie – jest on największy, stąd ilość czynności wykonanych, by osiągnął wymaganą suchą masę, jest większa.

Skoro wykonaliśmy roztrząsanie, to musimy materiał uformować ponownie w pokosy, aby zbierające go maszyny miały możliwość łatwego załadowania zielonki. Służą do tego zgrabiarki. Obecnie najpopularniejszym typem są zgrabiarki karuzelowe, natomiast w przeszłości dominowały zgrabiarki pasowe czy gwiazdowe. Zgrabiarki karuzelowe występują w wersjach pojedynczych, gdzie szerokości robocze dochodzą do 5 metrów, oraz w większych zestawach (2, 4 bądź 6 zespołów roboczych), gdzie efektywna szerokość pracy to nawet 19 metrów (!!!). Elastyczność w doborze wielkości zgrabiarek sprawia, że można bez problemów dostosować wielkość maszyny do potrzeb gospodarstwa.

ETAP 3 – ZBIÓR

Trawa skoszona, podsuszona, zgrabiona na pokosy, czyli przed nami **etap zbioru.** Możemy tutaj zastosować jedną z trzech technologii: **zbiór w baloty,** za pomocą pras rolujących lub wielkogabarytowych, **zbiór przyczepą samozaładowczą** czy **sieczkarnią samojezdną.**

Bardzo popularnym widokiem w gospodarstwach utrzymujących bydło są owinięte białą folią baloty sianokiszonki. Jest to dość popularna metoda, zwłaszcza w małych gospodarstwach. Za pomocą prasy rolującej formujemy poszczególne partie paszy. Średnio ważą one od 500 do 800 kg. Ważne jest odpowiednie zagęszczenie beli, tak by uzyskać możliwie najdoskonalsze warunki beztlenowe w jej wnętrzu. Przydatne są tutaj maszyny mające na wyposażeniu noże docinające zielonkę przy jej transporcie do komory zagęszczającej. Potem bale owijane są folią na owijarkach stacjonarnych bądź mobilnych. Tak przygotowany materiał składujemy w warstwach nie wyższych niż dwa baloty. Mamy wtedy pewność, że pryzma z balotami nie będzie się przewracać, albo baloty, będące w niższej warstwie, nie będą się odkształcać. Bardzo ważne, żeby dbać o szczelne owinięcie i ostrożne składowanie. Zauważone nieszczelności należy jak najszybciej uzupełnić specjalną taśmą. Zaletami takiego systemu zbioru jest możliwość wybierania i skarmiania małych partii kiszonki, co jest ważne w przypadku małych gospodarstw, a dla nie zużywających dużych ilości paszy codziennie jest cenne. Warto znakować baloty wg. zakiszonego w nim materiału (np. trawa, lucerna, GPS), by zapewnić stałość dawki pokarmowej. Warto podkreślić, że taki system konserwacji minimalizuje straty kiszonki, pod warunkiem zachowania dobrej praktyki zakiszania. Nie ma potrzeby inwestowania w kosztochłonne silosy do przechowywania. Z wad można wymienić dość wysoki koszt produkcji w przeliczeniu na tonę materiału. Jako ciekawostkę dodam jeszcze, że w przypadku sprzedaży nadwyżki paszy, kiszonka w balotach cechuje się największą „mobilnością".

Przyczepy samozaładowcze o dużych pojemnościach są coraz częstszym widokiem przy zbieraniu zielonki z traw i motylkowych. Duże pojemności i możliwość docięcia materiału powodują, że ich wykorzystanie ekonomiczne jest bardzo efektywne. Zbierają one przyszłą kiszonkę z pokosu za pomocą bardzo zaawansowanych podbieraczy i transportują do miejsca składowania w gospodarstwie. Zwykle jest to pryzma, wykonywana na utwardzonym podłożu bądź w betonowych silosach. Zaletami takiego systemu są niższe niż

w przypadku zbioru w baloty koszty w przeliczeniu na tonę gotowej kiszonki. Szybkość zapełnienia pryzmy czy silosu także jest duża, dlatego mamy możliwość „szybkiego" zamknięcia i rozpoczęcia fermentacji.
Sieczkarnie samojezdne i transport sieczki do silosu przyczepami objętościowymi to ostatni omawiany sposób zbioru. Są to maszyny o dużej mocy znamionowej silnika, bardzo wydajnie zbierające materiał z dużych areałów. Plusem jest najdokładniejsze ze wszystkich metod rozdrobnienie sianokiszonki, bez potrzeby późniejszego docinania jej w wozie paszowym. Należy pamiętać o zasadzie, że im suchszy materiał zbieramy, tym rozdrobnienie powinno być lepsze, by uniknąć problemów z ubiciem zielonki w pryzmie, bądź silosie. Zaletami jest bardzo duża wydajność, ale wadą ceny zakupu sprzętu tej klasy, praktycznie nieosiągalne dla większości mniejszych gospodarstw. Bardzo często sieczkarnie funkcjonują w ofercie firm usługowych, ale wtedy jesteśmy zmuszeni niejako dostosować się, prócz odpowiedniej fazy zbioru i suchej masy materiału, do terminarza usługodawcy.

W zależności od wybranej technologii zbioru, stajemy przed wyzwaniem dobrego ubicia materiału w pryzmie bądź silosie. Używamy do tego z reguły ciągników wyposażonych w ładowacze czołowe, albo łyżki zawieszone na przednim TUZ pojazdu. Na popularności, ze względu na dużą wydajność i bardzo dobre właściwości trakcyjne, zyskują ładowarki teleskopowe bądź ładowarki kołowe. Bez względu na to, jakim ostatecznie sprzętem będziemy ubijać i formować pryzmę, musimy pamiętać o tym, by poszczególne warstwy materiału nie były zbyt grube. Tylko wtedy będziemy w stanie właściwie zagęścić sieczkę i zapewnić warunki beztlenowe.
Bardzo często Hodowcy stają przed dylematem, czy inwestować w betonowe silosy na kiszonki, czy jednak pozostać przy wariancie z pryzmą. Kompleksowo zaprojektowane przejazdowe komory zapewniają wygodę pracy zarówno przy wybieraniu kiszonki, jak przy jej sporządzaniu. Straty kiszonki również nie są duże, jednak ich wadą jest dość wysoki koszt, dlatego spore grono Hodowców decyduje się na formę przechowywania kiszonki w pryzmach. Najważniejszym założeniem takiego wyboru powinno być utwardzone miejsce, nieco wyniesione nad poziom terenu, by zapewnić spływ wód deszczowych. Przy odpowiednim ubiciu i szczelnym przykryciu, można w znaczący sposób ograniczyć straty kiszonki.
W terenie funkcjonuje również forma sporządzania kiszonki z traw i motylkowych w rękawach foliowych. Charakteryzuje się bardzo niewielką ilością strat kiszonki (oczywiście przy prawidłowym wybieraniu!!!), jednak trzeba pamiętać, by zabezpieczyć rękaw przed przypadkowymi uszkodzeniami mechanicznymi, bądź spowodowanymi przez zwierzęta. Rośnie liczba gospodarstw posiadających na własność prasy silosowe, służące do napełniania rękawów materiałem kiszonkarskim. Plusem tej metody jest wszechstronne wykorzystanie urządzenia, bo oprócz kukurydzy, traw, można go używać do zabezpieczania wysłodków, młóta czy kiszonego ziarna kukurydzy. Nadal jednak jednostkowy koszt zakupu jest dość spory. Dochodzi do tego również kwestia zakupu rękawów foliowych, których cena jest wyższa od kosztu foli kiszonkarskiej, potrzebnej do przykrycia pryzmy czy silosu o takiej samej pojemności.

Prócz zebrania zielonki i jej zakonserwowania, niemniej ważną sprawą jest prawidłowe jej wybieranie. Ta część nie dotyczy technologii sporządzania kiszonki w balotach, ponieważ tam każdy silopak stanowi małą, autonomiczną część. Rozpakowujemy i możliwie szybko skarmiamy. W przypadku pryzm czy silosów ważne jest, by ściana wybieranego materiału była możliwie gładka. Najlepiej sprawdzają się w takim przypadku wszelkiego rodzaju hydrauliczne wycinaki, wybieraki szczękowe czy urządzenia wyposażone w specjalny frez, napędzany hydraulicznie. Tymi ostatnimi dysponuje wiele samozaładowczych wozów paszowych, ale są także specjalne łyżki objętościowe do ładowarek teleskopowych bądź ciągników z ładowaczami czołowymi. Zapewnienie czystości przy silosie, staranne wybieranie, niepozostawianie „luźnych" resztek paszy u podnóża pryzmy sprawią, że nie będziemy tracić na ilości i jakości kiszonki w wyniku wtórnej fermentacji.

Arkadiusz Kaźmierczak
specjalista ds. doradztwa żywieniowego PFHBiPM

Wystartowała nowa edycja stypendiów pomostowych

„Stypendia pomostowe" to ogólnopolski program stypendialny, w którym można uzyskać dotację na pierwszy rok i dalsze lata studiów. Na zdolnych, ambitnych maturzystów z rocznika 2022, pochodzących ze wsi i małych miejscowości, z niezamożnych rodzin, którzy rozpoczną w tym roku studia dzienne, czeka 450 grantów na I rok nauki. Roczna wysokość stypendium to 7000 zł, wypłacane w ratach przez 10 miesięcy roku akademickiego.

Rekrutacja do programu przebiega online na stronie internetowej www.stypendiapomostowe.pl. Aplikacja do składania wniosków aktywna będzie od 4 lipca do 16 sierpnia 2022 r., do godz. 16.00.

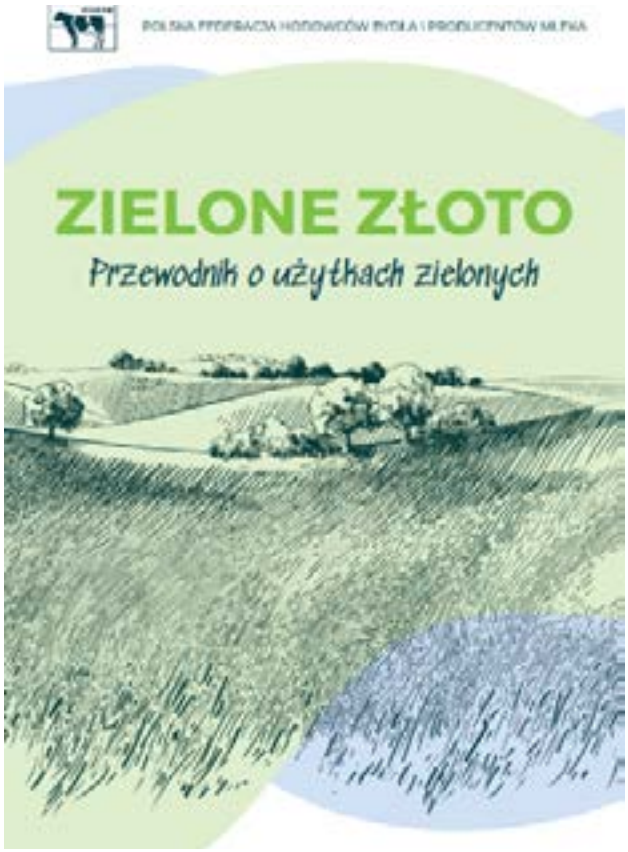

Temat produkcji dobrych kiszonek z traw i roślin motylkowych ma ogromne znaczenie w żywieniu bydła, ponieważ jest to niezwykle cenna pasza objętościowa dla stada. Dlatego specjaliści Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka opracowali praktyczne vademecum pt. „Zielone złoto – przewodnik po użytkach zielonych". To blisko 80stronicowe, atrakcyjne wizualnie i bardzo przystępnie napisane kompendium wiedzy z zakresu upraw, analizy jakościowej, technologii, produkcji i magazynowania kiszonek. Celem poradnika jest pokazanie krok po kroku wszystkich zagadnień odpowiadających za uzyskanie pełnowartościowej i wysokoenergetycznej paszy dla zwierząt, posiadającej jednocześnie dużo walorów smakowych. Przewodnik jest dostępny u doradców żywieniowych. Jeżeli jesteście Państwo zainteresowani jego pozyskaniem, zapraszam serdecznie do kontaktu – pełna lista na stronie www.pfhb.pl.

Arkadiusz Kaźmierczak
specjalista ds. doradztwa żywieniowego PFHBiPM

AKTYWNA WIEŚ

Rusza ogólnopolski konkurs Lasów Państwowych „Natura od kuchni", skierowany do kół gospodyń wiejskich.

Granty, w wysokości do 5 tys. zł, trafią do organizacji, które przygotują najciekawsze propozycje wypromowania zdrowej żywności z polskich lasów. Zaś dla wszystkich miłośników „dobrego z lasu" powstanie książka kucharska z regionalnymi, domowymi przepisami.

Aby wziąć udział w konkursie, trzeba zaprezentować pomysły na działania promujące lasy i żywność pochodzenia leśnego. Może to być np. organizacja stoiska popularyzującego produkty runa leśnego albo przeprowadzenie warsztatów czy konkursu kulinarnego na najlepszą potrawę z wykorzystaniem produktów z lasu. Pod uwagę brane będą także zajęcia dla dzieci, m.in. lekcje o prozdrowotnych walorach leśnej żywności.

Warunkiem udziału w konkursie jest dostarczenie do Organizatora, w terminie od 26 kwietnia do 30 września 2022 r., poprawnie wypełnionego wniosku wraz z załącznikami. Sprawozdanie z realizacji zadania musi wpłynąć najpóźniej w ciągu 30 dni od daty zakończenia wydarzenia.

Szczegółowe informacje: **www.cilp.lasy.gov.pl/konkursy/kgw**.

TURYSTYKA U ROLNIKA ZAPRASZA

WarmińskoMazurska Izba Rolnicza serdecznie zaprasza tradycyjne gospodarstwa rolne, które w swojej ofercie posiadają maksymalnie 5 pokoi do wynajęcia oraz chcą zaprezentować się na stronie WarmińskoMazurskiej Izby Rolniczej. Zainteresowani klienci kontaktują się bezpośrednio z wybranym gospodarstwem rolnym.
Wszelkich informacji dot. inicjatywy „Turystyka u rolnika" udziela ***Katarzyna Godlewska tel. 895340567.***

EUROPE DIRECT
Olsztyn

Aktualności:

5 maja – webinarium dla nauczycieli pt. „Bioróżnorodność: europejski potencjał, lokalny skarb”
7 maja – rowerowa gra miejska po Olsztynie z okazji Dnia Europy
9 maja – obchody Dnia Europy, zorganizowane wspólnie ze Szkołą Podstawową w Purdzie
11 maja – warsztaty europejskie w Szkole Podstawowej w Olsztynie
13 maja – prelekcja podczas Europejskiej Akademii Młodych Liderów Wsi, która odbyła się w Tumianach
27 maja – Europejski Dzień Dziecka w Bisztynku
28 maja – Dzień Dziecka w Radostowie
31 maja – Targi Pracy w Olsztynie

NextGenerationEU: Komisja Europejska zatwierdziła polski plan odbudowy i zwiększania odporności na kwotę 35,4 mld euro

Komisja Europejska pozytywnie oceniła polski Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), co stanowi ważny krok w kierunku wypłaty przez Unię Europejską 23,9 mld euro w formie dotacji i 11,5 mld euro w formie pożyczek w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Ze środków tych finansowane będą działania służące realizacji kluczowych inwestycji i reform, omówionych w polskim planie odbudowy i zwiększania odporności. Umożliwią one Polsce wzmocnienie po okresie pandemii COVID19 i poczynienie postępów w transformacji ekologicznej i cyfrowej.

RRF jest kluczowym narzędziem NextGenerationEU. Zapewni on do 800 mld euro (w cenach bieżących) na wsparcie inwestycji i reform w całej UE. Polski KPO jest częścią bezprecedensowej i skoordynowanej reakcji UE, podjętej, aby zażegnać kryzys związany z COVID19, by sprostać wspólnym, europejskim wyzwaniom przez opowiedzenie się za zieloną i cyfrową transformacją oraz żeby wzmocnić odporność gospodarczą i społeczną, a także spójność jednolitego rynku.

Komisja UE oceniła polski plan na podstawie kryteriów podanych w rozporządzeniu ustanawiającym RRF. Przeanalizowała w szczególności, czy zawarte w nim inwestycje i reformy służą zielonej i cyfrowej transformacji, przyczyniają się do skutecznego sprostania wyzwaniom, zidentyfikowanym w ramach europejskiego semestru, wzmacniają potencjał wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz odporność gospodarczą i społeczną.

W polskim KPO określono pośrednie etapy, związane z istotnymi aspektami niezależności sądownictwa, które mają szczególne znaczenie dla poprawy klimatu inwestycyjnego. W planie zdefiniowano także warunki jego skutecznej realizacji. Zanim dokonana zostanie jakakolwiek wypłata w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Polska musi wykazać, że te etapy pośrednie zostały osiągnięte.

Zapewnienie zielonej i cyfrowej transformacji w Polsce: w polskim KPO 42,7% jego łącznej alokacji przeznacza się na działania wspierające realizację celów klimatycznych, a 21,3% na działania wspierające transformację cyfrową.

EUROPE DIRECT Olsztyn przy WarmińskoMazurskiej Izbie Rolniczej
10416 Olsztyn, ul. Towarowa 1
tel./fax: 89 5354843
www.europedirectolsztyn.pl
Facebook/EDOlsztyn
europedirectolsztyn@europedirectolsztyn.pl

EUROPE DIRECT Olsztyn

Masz pytanie na temat Unii Europejskiej?

Zadzwoń: 00 800 6 7 8 9 10 11
Sprawdź: http://ec.europa.eu/europedirect

Zakaz wykorzystywania pozycji dominującej w kontraktacji

W maju tego roku zmieniły się przepisy prawne o zakazie wykorzystywania pozycji dominującej w kontraktacji. Podmioty zawierające umowy z rolnikami są w znacznie lepszej sytuacji, mogąc wykorzystywać swoją pozycję. Dlatego też wprowadzono Ustawę z dnia z dnia 17.11.2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz.U.2021.2262). Ustawa ta ma na celu zrównanie pozycji stron umowy, tak jakby sprawienie, aby pozycja np. spółdzielni i indywidualnego rolnika była do siebie zbliżona. W art. 1 określono cel nowej ustawy. Założeniem rządzących było, aby podmioty dominujące (np. spółdzielnie/kontraktujący) nie wykorzystywały swojej naturalnej przewagi, wynikającej np. z zasobów ekonomicznych, wielkości, sytuacji na rynku. Ustawodawca chciał polepszyć sytuację rolników, a przez to zrównać sytuację prawną obu stron umowy. Ustawa określa wprost, że „Zakazane są praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy". Ważne jest, że Prezes UOKiK z urzędu sprawdza, czy nie doszło do złamania przepisów ustawy.

Konieczność wprowadzenia ustawy wymusiła w pewnym stopniu UE. Prawodawca unijny jednocześnie wyjaśnił celowość ustanowienia szczególnej ochrony uczciwości w sektorze rolnospożywczym. Słusznie wskazano, że produkcja rolna jest obarczona dużym ryzykiem i niepewnością. Produkcja rolna zależy od wielu czynników, na które człowiek nie ma wpływu, np. warunki pogodowe. Produkty rolne są towarami sezonowymi oraz psującymi się, co również powinno wpłynąć na zapewnienie szczególnej ochrony rolnikom.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17.11.2021 r., do umów, które zostały zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, od dnia 1 maja 2022 r. stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Zatem umowy te powinny być wykonywane w taki sam sposób, jak nowe umowy zawierane po tej dacie. Rolnicy nie muszą zawierać nowych umów, wystarczy tylko do niej aneks. Żaden przepis prawa nie nakłada obowiązku zawarcia nowej umowy. Co więcej, nic nie stoi na przeszkodzie, by zmienić umowę w zakresie wynagrodzenia, zwłaszcza, gdy są to zmiany korzystne dla rolnika.

Jedną z najważniejszych zmian zawartych w nowej ustawie jest katalog określający, czym jest „znacząca dysproporcja w potencjale ekonomicznym" w przypadku praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Zgodnie z przepisami, znacząca dysproporcja w potencjale ekonomicznym w przypadku nieuczciwych praktyk stosowanych przez nabywcę względem dostawcy występuje pomiędzy:

- dostawcą, którego roczny obrót nie przekracza równowartości w złotych 2 mln euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 2 mln euro;
- dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 2 mln euro i nie przekracza równowartości 10 mln euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 10 mln euro;
- dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 10 mln euro i nie przekracza równowartości 50 mln euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 50 mln euro;
- dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 50 mln euro i nie przekracza równowartości 150 mln euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 150 mln euro;
- dostawcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 150 mln euro i nie przekracza równowartości 350 mln euro, a nabywcą, którego roczny obrót przekracza równowartość 350 mln euro;
- dostawcą, którego roczny obrót nie przekracza równowartości 350 mln euro, a nabywcą, spełniającym definicję podmiotu będącego zamawiającym publicznym, określoną w ustawie o zamówieniach publicznych.

W nowej ustawie dokonano również znaczącego rozszerzenia i do-

precyzowania regulacji dotyczącej praktyk uznawanych za czynności stanowiące nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, wskazując w przepisie katalog siedemnastu tego rodzaju zakazanych praktyk. Pamiętać należy, że ustawodawca wprowadził jedynie przykłady nieuczciwych praktyk. Każde inne naruszenie również będzie sprzeczne z prawem.
Zgodnie z nową ustawą zakazane praktyki, wykorzystujące przewagę kontraktową, polegają w szczególności na:

1. opóźnionych płatnościach za dostarczone produkty (płatność po upływie więcej niż 30 dni w przypadku produktów łatwo psujących się lub 60 dni w przypadku produktów innych niż łatwo psujące się);

2. anulowaniu przez nabywcę zamówienia przed upływem 30 dni przed przewidywanym terminem dostarczenia produktów, które ze względu na swoją naturę lub właściwości są produktami łatwo psującymi się i nie nadają się do spożycia lub przetworzenia przed upływem 30 dni od ich zebrania, wyprodukowania lub przetworzenia;

3. jednostronnej zmianie przez nabywcę warunków umowy;

4. obniżaniu należności z tytułu dostarczenia produktów po ich przyjęciu przez nabywcę w całości albo umówionej części, w szczególności na skutek żądania udzielenia rabatu;

5. ustalaniu terminów zapłaty za dostarczone produkty rolne lub spożywcze z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych;

6. żądaniu przez nabywcę od dostawcy płatności niezwiązanych ze sprzedażą produktów;

7. żądaniu przez nabywcę od dostawcy zapłaty za pogorszenie się stanu lub utratę produktów, lub za oba te zdarzenia, do których doszło w obiektach nabywcy lub po przejściu własności produktów na nabywcę z przyczyn niezawinionych przez dostawcę;

8. odmowie przez nabywcę pisemnego potwierdzenia warunków umowy, obowiązujących między nabywcą a dostawcą, o których pisemne potwierdzenie zwrócił się dostawca;

9. bezprawnym pozyskiwaniu, wykorzystywaniu lub ujawnianiu przez nabywcę tajemnic przedsiębiorstwa;

10. grożeniu podjęciem handlowych działań odwetowych lub podejmowaniu takich działań przeciwko dostawcy, jeżeli ten korzysta z praw przysługujących mu na mocy umowy lub przepisów prawa;

11. żądaniu od dostawcy rekompensaty za koszty rozpatrzenia skarg konsumentów związanych ze sprzedażą produktów dostawcy. mimo braku zaniedbania lub winy ze strony dostawcy;

12. zwrocie przez nabywcę dostawcy niesprzedanych produktów bez zapłaty za te produkty lub za ich unieszkodliwianie;

13. pobieraniu od dostawcy opłaty stanowiącej warunek przechowywania, prezentowania lub oferowania sprzedaży jego produktów, lub udostępniania takich produktów na rynku;

14. żądaniu przez nabywcę od dostawcy ponoszenia całości lub części kosztów obniżek cen produktów rolnych lub spożywczych, sprzedawanych przez nabywcę w ramach organizowanej przez nabywcę promocji;

15. żądaniu przez nabywcę od dostawcy zapłaty za reklamowanie produktów przez nabywcę;

16. żądaniu przez nabywcę od dostawcy zapłaty za prowadzenie marketingu produktów przez nabywcę;

17. żądaniu przez nabywcę od dostawcy ponoszenia opłat dotyczących czynności wykonywanych przez pracowników zajmujących się urządzeniem lokalu wykorzystywanego do sprzedaży produktów dostawcy.

Pamiętać należy, że praktyki wymienione w punktach 1–11 są zawsze zakazane, natomiast praktyki wymienione w pkt. 12–17 są dozwolone jedynie w sytuacji, gdy zostały wskazane w umowie jako dozwolone. Dlatego istotne jest czytanie umów, a w przypadku wątpliwości kontakt z prawnikiem. Podpisując umowę bez zrozumienia jej postanowień, można narazić się na negatywne konsekwencje. Nie warto podpisywać umów pochopnie, pod wpływem impulsu.

Ustawa wprowadza także nowe kompetencje dla Prezesa UOKiK. W przypadku wystąpienia do sądu, organ ten będzie mógł przedstawić swoją opinię na temat stosowania przez dostawców wobec nabywców lub przez nabywców wobec dostawców praktyk mogących stanowić praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową. Ponadto Prezes UOKiK będzie mógł wydać decyzję, która zobowiąże podmiot nadużywający swojej pozycji do zaprzestania ich stosowania i nałożyć sankcje z tego tytułu.

Podmiot wykorzystujący pozycję dominującą będzie musiał liczyć się z konsekwencjami, m.in. w postaci wysokich kar pieniężnych.

Fot.: Łukasz Knop „Zielone Pastwisko”